

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии Шурои диссертатсионии 6D.KOA-079 дар назди Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон оид ба диссертатсияи Хидиров Нозимҷон Наимҷонович дар мавзӯи “Ҳамкорихои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ дар соҳаи амният: ҳолат ва дурнамои инкишоф”, ки ба ҳимоя барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтисоси 23.00.04 – Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмиллалӣ: инкишои глобалӣ ва минтақавӣ (илмҳои сиёсӣ) пешниҳод шудааст

1. Мавзӯи диссертатсионии Хидиров Нозимҷон Наимҷонович, ки ба таҳқиқи ҳамкорихои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ дар соҳаи амният бахшида шудааст, дар шароити кунунии ҷумҳурий мубрам ба ҳисоб меравад. Мубрамии таҳқиқи ҳамкориҳои Тоҷикистон бо давлатҳои Осиёи Марказӣ ба чанд омил вобаста аст. Якум, ин вобастагии афзояндаи иқтисодиёти минтақа аст. Ҷаҳонишавӣ ва таҳкими равандҳои ҳамгирӣ ҳамкориро дар соҳаи савдо, энергетика, нақлиёт ва коммуникатсия барои таъмини рушди устувори иқтисодӣ ва баланд бардоштани рақобатпазирии кишварҳои Осиёи Марказӣ дар бозори ҷаҳонӣ муҳим мегардонад. Дуюм, масъалаҳои амният ва субот барои кишварҳои минтақа афзалиятнок боқӣ мемонанд. Таҳлилҳои терроризм, экстремизм, қочоқи маводи мухаддир ва ҷинояткориҳои фаромарзӣ талошҳои ҳамоҳангшуда ва амалҳои муштараки ҳамаи давлатҳои Осиёи Марказиро ташкил менамоянд. Тоҷикистон ҳамчун кишваре, ки марзи тулонӣ бо Афғонистон дорад, дар таъмини амният дар марзҳои ҷанубии минтақа муҳим мебошад. Сеюм, ҳамкориҳои фарҳангӣ ва гуманитарӣ ба таҳкими ҳамдигарфаҳмӣ ва эътимод байни халқҳои Осиёи Марказӣ мусоидат карда метавонад. Табодули таҷриба дар соҳаи маориф, илм, фарҳанг ва санъат имкон медиҳад, ки арзишҳои умумии таърихӣ ва фарҳангӣ ҳифз ва инкишоф дода шаванд, инчунин ба ташаккули худшиносии минтақавӣ мусоидат кунанд. Чорум, вазъи геосиёсии ҷаҳон ва минтақа ба равандҳои ҳамкориҳои байни давлатҳои Осиёи Марказӣ таъсири назаррас мерасонад. Рақобати афзоянда байни қудратҳои бузург барои нуфуз дар минтақа аз кишварҳои Осиёи Марказӣ Ҳукумати электронӣ ва дурнамои рушди он дар шароити ҷумҳури талаб мекунад, ки стратегияи ҳамоҳангсозии сиёсати хориҷиро барои ҳимояи манфиатҳои миллии худ таҳия кунанд. Таҳқиқоти мазкур ба таҳлили вазъ ва дурнамои рушди ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо давлатҳои Осиёи Марказӣ дар соҳаҳои гуногун равона шудааст.

Ҳадафи диссертатсия таҳлилу таҳқиқи ҳамкорихои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ дар соҳаи амният мебошад ва муайян намудани дурнамои инкишофи онро дарбар мегирад. Барои расидан ба ҳадафи пешгузошташуда дар таҳқиқот иҷрои вазифаҳои мушаххас карда шудаанд.

Этимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот ва хулосаҳои ҳосилшуда бо асосҳои назариявӣ методологӣ ва маводи эмпирикии таҳлил гардида тасдиқи худро меёбанд. Дар диссертатсия миқдори зарурии адабиёти илмӣ, сарчашмаҳои иттилоотӣ ва хулосаҳои илмию таҳқиқотии расман интишорёфта истифода бурда шудаанд. Инчунин эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот дар маводи таҳлилу таҳқиқгардидаи ҳамкорихои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ дар соҳаи амният асоснок гардида, хулосаҳо ва тавсияҳои амалии докталаб дар заминаи таҳлилу баррасии адабиёти илмӣ ва таҳқиқи равишҳои сиёсӣ таҳия шудаанд.

Навоварии илмӣ таҳқиқот аз он иборат мебошад, ки дар диссертатсия асосҳои назариявӣ методологӣ таҳқиқи ҳамкорихои байналмилалӣ давлатӣ муайян карда шудааст. Заминаҳои ташаккулёбӣ ва дараҷаҳои амалишавӣ ҳамкорихои минтақавӣ давлат таҳқиқу баррасӣ гардидааст. Тағйирпазирии вазъи геосиёсии минтақаи Осиёи Марказӣ ва ҳолати амнӣ минтақавӣ мавриди баррасӣ қарор дода шудааст. Ташаккулёбии ҳамкорихои минтақавӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ дар соҳаи амният асоснок карда шудааст. Дурнамои рушди ҳамкорихои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ муайян ва баррасӣ гадидааст.

Дар таҳқиқот нуктаҳои илмӣ ба ҳимоя пешниҳод шуданд, ки онҳо дар замони муосир ҳамчун нағзони илмӣ махсуб меёбанд.

Саҳми унвонҷӯ дар қоркарду қорбурди сарчашмаҳои назариявӣ, тартиб додани нақшаи қори илмӣ, услуби таълиф ва масъалагузорию пешниҳодҳо, таҳияи мақолаҳои илмӣ ва маърузаҳо оид ба мавзӯи диссертатсия зохир мегадда.

2. Диссертатсия ба талаботи банди 31-33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти № 267 тасдиқ шудааст, мувофиқ мебошад. Таҳқиқот ба назарияҳои дахлдори илмҳои сиёсӣ асос ёфта, заминаи назариявӣ ва амалӣ-таҷрибавиро барои таҳқиқи ҳамкорихои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ дар соҳаи амният фароҳам овардааст. Хулосаҳои илмӣ ва тавсияҳои амалии натиҷаҳо, бар асоси таҳлили илмию натиҷаҳои таҳқиқоти назариявӣ ва амалӣ-таҷрибавӣ пешниҳод карда мешаванд. Диссертатсия аз тарафи муаллиф мустақилона навишта шуда, дорои мазмун ва мантиқи ягонаи дохилӣ мебошад. Натиҷа ва нуктаҳои нағзи илмӣ барои ҳимоя пешниҳодшуда саҳми шахсии муаллифи диссертатсияро нишон медиҳанд.

3. Мавзӯ ва мазмуни таҳқиқот бо шиносномаи 6D.KOA-079 – ихтисоси 23.00.04 – Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ: инкишои глобалӣ ва минтақавӣ (илмҳои сиёсӣ), ки аз рӯи он ба Шурои диссертатсионӣ мувофиқи фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 01 -уми октябри соли 2024, таҳти № 364 ҳуқуқи қабули диссертатсияҳо барои ҳимоя дода шудааст, мувофиқ мебошад. Ҳамзамон таҳқиқот ба талаботи Феҳристи ихтисосҳое, ки аз рӯи онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон унвонҳои илмӣ

дода мешаванд ва бо қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми ноябри соли 2017, таҳти № 5\2 тасдиқ шудааст, мувофиқат мекунад.

4. Натиҷаҳои асосии таҳқиқот дар 11 мақолаи илмӣ, ки 6-тои он дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи Комиссияи Олии Аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нашр расидаанд инъикоси худро ёфтаанд. Ҳамчунин, 5 мақолаи дигар дар нашрияҳои расмӣ илмӣ ва маводи конфронсияҳои ҷумҳуриявӣ ба нашр расидаанд.

5. Дар таҳқиқоти диссертатсионии Хидиров Нозимҷон Наимҷонович истифодаи мавод бидуни иқтибос ба муаллиф ё маъҳаз мавҷуд набуда, ҳамаи сарчашмаҳои истифодашуда бо ишора ба муаллиф ё маъҳаз тавассути иқтибос ба расмӣ дароварда шудаанд, ки аз риоя шудани банди 37-и Тартиботи додани дараҷаҳои илмӣ гувоҳӣ медиҳад.

6. Дар рисолаи илмӣ ва дигар ҳуҷҷатҳои пешниҳод намудаи Хидиров Нозимҷон Наимҷонович маълумоти ғайрисахеҳ мавҷуд нест.

7. Банди 56-и Низомномаи Шурои диссертатсиониро, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ гардидааст, ба инобат гирифта, комиссия пешниҳод менамояд:

1) Диссертатсияи Хидиров Нозимҷон Наимҷонович, ки ба таҳқиқи ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ дар соҳаи амният, ки ба таҳқиқи ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ дар соҳаи амният : ҳолат ва дурнамои инкишоф”, ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтисоси 23.00.04 – Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмиллалӣ: инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ сиёсӣ (илмҳои сиёсӣ) дар Шурои диссертатсионии 6D.KOA-079 назди Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон барои ҳимоя қабул карда шавад.

2) Муқарризони расмӣ аз рӯи диссертатсия шахсони зерин таъин карда шаванд:

– Каримов Ш.Т. – доктори илмҳои сиёсӣ, сарҳодими илмӣ шуъбаи ИМА ва Канадаи Институти омӯзиши масъалаҳои давлатҳои Осиё ва Аврупои АМИТ;

– Амиров Т.Ш. – номзади илмҳои сиёсӣ, дотсени кафедраи сиёсатшиносии Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С. Айни.

3) Ба ҳайси муассисаи пешбар Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ.

4) Нашри эълон оид ба ҳимояи ошкорои диссертатсия дар шурои диссертатсионӣ ва ҷойгир намудани матни диссертатсия ва автореферат дар сомонии расмӣ Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови АМИТ ва сомонии расмӣ Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

5) Чопи автореферат бо ҳукуки дастнавис ва паҳн намудани он ба суроғаҳои дахлдор иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи экспертӣ:

Доктори илмҳои сотсеологӣ, профессор,
Узви вобастаи АМИТ

Аъзоёни комиссия:

доктори илмҳои фалсафа

доктори илмҳои сиёсӣ

Ш. Шоисматуллоев.

Р.Ч. Ҳайдарзода.

Л.Ш. Шарифзода.